

Очищення молотків доподрібнювального відділення подрібнювача від залишків часток деревної тріски	Деревні відходи намоталися на робочий вал подрібнювача	Очищення деревних відходів руками	Можливість поранення	Травма	Очищення проводити в рукавицях
Проведення ремонтних робіт малогабаритного подрібнювача для виготовлення деревної тріски	Подрібнювач не вимкнений з мережі	Працівник проводить роботи з ТО і випадково хтось вмикає подрібнювач	Можливість поранення	Травма, смерть	Для виконання ТО потрібно в першу чергу вимкнути подрібнювач з мережі.

Список використаних джерел

1. Актуальные научные исследования в современном мире: XXXI Медунар. Научн.конф., 26-27 ноября 2017 г., Переяслав-Хмельницкий.// Сб. научных трудов – Переяслав-Хмельницкий, 2017.- Вып. 11(31), ч.1 – 17-22 с.
2. Пат. 125965 Україна, МПК В 27 L 11/02. Тріскоріз / Ляшенко С.В., Бублик А.В., Пошивайло Ю.О., Іванов О.В., Калініченко В.М.; заявник та власник ПДАА - № 201800808; заявл. 29.01.2018; опубл 25.05.2018, Бюл.№10.
3. Закон України «Про охорону праці» в редакції від 21 листопада 2002 р.
4. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів ДНАОП 0.00-121-98. - 1С Основа, 1998. - 380 с.

ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ З БЕЗПЕКОЗНАВСТВА

Кудря О. В.

*к.п.н., доцент кафедри виробничо-інформаційних технологій та БЖД
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
м. Полтава*

Зорієнтованість системи освіти на формування висококваліфікованих фахівців, які здатні розв'язувати життєві та професійні завдання і проблем на високому рівні, відповідає запитам суспільства.

Перед сучасними освітніми закладами стоїть важливе завдання із забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців з питань безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту та формування компетентностей особистості, що є необхідними для буденного життя та майбутньої професійної діяльності. «Недостатня увага в питаннях культури безпеки серед молоді може привести до появи прошарку населення, яке буде недооцінювати важливість та актуальність означених питань, до погіршення стану здоров'я населення, до збільшення рівня травматизму та матеріальних збитків» [3, с.219].

Актуальним для майбутніх учителів технологій є обізнаність з проблематикою безпекознавства, здатність організовувати та забезпечувати здоров'язберігаюче освітнє середовище, уміння працювати з різними конструкційними матеріалами із дотриманням правил безпеки. Саме якість фахової підготовки закладає успішне підґрунтя для майбутньої трудової діяльності.

Питання культури безпеки життєдіяльності та праці висвітлювали М. Зоріна, О. Горностай, О. Мірус [1;2]. Висвітленню низки питань фахової підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій присвятили свої праці Л. Гриценко, Ю. Срібна, О. Коберник, В. Стешенко, В. Титаренко, А. Цина та ін. Особливості навчання студентів безпекознавству розглядають у своїх роботах Н. Авраменко, Н. Лутак, В. М. Титаренко, А. Хлопов та ін.

Студенти, що навчаються за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології), опановують навчальну дисципліну «Безпекознавство». Вказана дисципліна передбачає теоретичну і практичну підготовку студентів з безпекознавства, набуття ними знань та умінь створювати безпечні умови життя і діяльності у середовищі перебування, здійснювати ефективну професійну діяльність за спеціальністю та враховувати можливість виникнення техногенних аварій і природних небезпек, що здатні спричиняти надзвичайні ситуації та призводити до негативних наслідків; спрямована на формування у майбутніх фахівців відповідальності щодо особистої та колективної безпеки і розуміння важливості обов'язкового виконання усіх заходів гарантування безпеки праці у побуті та на робочих місцях.

Потрібно відмітити, що навчальній дисципліні «Безпекознавство» належить важливе місце у підготовці фахівців за освітнім ступенем «бакалавр», оскільки ця дисципліна ґрунтується на досягненнях і методах фундаментальних та прикладних наук таких, як філософія, біологія, фізика, хімія, психологія, екологія. Програмою навчальної дисципліни передбачено опанування студентами двох змістових модулів: перший змістовий модуль «Безпека життєдіяльності»; другий змістовий модуль «Працезахоронна діяльність».

Перший змістовий модуль включає ряд тем, опрацювання яких спрямоване на ознайомлення студентів з категорійно-понятійним апаратом з безпеки життєдіяльності, таксономією небезпек, поняттям ризику як кількісної оцінки небезпек, природними факторами середовища життєдіяльності, техногенними факторами середовища життєдіяльності, соціально-політичними небезпеками, їхніми видами та характеристиками, соціальними та психологічними факторами ризику, поведінковими реакціями населення у надзвичайних ситуаціях, застосуванням ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій. Опанування навчального матеріалу за першим модулем спрямоване на формування у студентів здатності аналізування механізмів впливу небезпек на людину, визначення характеру взаємодії людського організму з небезпеками середовища.

Другий змістовий модуль охоплює наступну тематику: правові та організаційні основи працезохоронної діяльності; принципи організації та види навчання з питань охорони праці; нещасні випадки, травматизм та їх профілактика; виробнича гігієна та санітарія; освітлення та шум і їх вплив на діяльність людини; основи виробничої безпеки; електробезпека; основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах. Опрацювання навчального матеріалу за другим змістовим модулем спрямоване на формування у студентів знань, умінь оцінки безпеки технологічних процесів та обладнання, обґрунтування заходів відносно її підвищення; формування умінь обґрунтування нормативно-організаційних заходів, пов'язаних із наданням безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередженням виникнення нещасних випадків, травматизму.

У навчальному процесі у студентів формується культура безпеки. Під цим терміном розуміють відповідний рівень розвитку творчих сил і здібностей людини до профілактики ризиків, попередження та зменшення шкоди (заподіюваної шкідливими і небезпечними факторами життєдіяльності) їй особисто та суспільству в цілому [2, с. 150].

Під час викладання навчальної дисципліни «Безпекознавство» використовуються: форми навчання – лекції, практичні заняття, самостійна робота; методи навчання – словесні, наочні, репродуктивні, практичні, пошукові. Метою практичних занять є закріплення та поглиблення теоретичних знань студентів, отримання практичних навичок класифікувати, ідентифікувати небезпеки, прогнозувати їхні наслідки, планувати заходи з попередження реалізації потенційно існуючих небезпек, підготовка студентів – майбутніх учителів технологій самостійно вирішувати питання безпеки життєдіяльності у щоденному житті.

У навчальному процесі використовуються інструменти, обладнання та програмне забезпечення: прилади для виявлення радіоактивних та іонізуючих випромінювань; прилади для визначення параметрів мікроклімату, освітленості, електричного опору; первинні засоби гасіння пожеж, демонстраційні стенди, слайд-презентації.

Засобами діагностики результатів навчання студентів є наступні: питання й завдання до аудиторних занять та самостійної роботи, питання та завдання для самоконтролю, тести, ситуативні практичні завдання, модульні контрольні роботи, залік.

Очікуваними результатами навчання з дисципліни «Безпекознавство» є наступні. Студенти повинні навчитися: 1) характеризувати категорійно-понятійний апарат безпекознавства, природні та соціальні фактори середовища, чинники виробничої гігієни та санітарії; 2) класифікувати та оцінювати чинники виробничої гігієни та санітарії, передбачати можливі наслідки їхнього впливу на життєдіяльність людини та заходи щодо їх усунення; 3) застосовувати у своїй діяльності положення нормативно-правових документів; 4) аналізувати сучасний стан безпечних технологій, використовувати їх у своїй діяльності; 5) пояснювати сутність та ілюструвати вплив різних видів небезпек на особистість у процесі її життєдіяльності;

механізми впливу їх на людину.

Таким чином, вивчення дисципліни «Безпекознавство» спрямоване на обізнаність студентів із сучасними проблемами і головними завданнями безпеки життєдіяльності, на сформованість у них вмінь оцінки середовища перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, проведення моніторингу небезпечних ситуацій і обґрунтування головних підходів та засобів збереження життя, здоров'я й захисту працівників в умовах загрози та виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій. Навчальна дисципліна «Безпекознавство» є важливою складовою фахової підготовки студентів. Засобами навчальної дисципліни «Безпекознавство» у студентів формуються знання, уміння, що є важливими для майбутньої успішної професійної діяльності, формується культура безпеки та ризик-орієнтоване мислення.

Список використаних джерел

1. Горностай О.Б., Мірус О.Л. Високий рівень культури безпеки праці як фактор зменшення виробничого травматизму / О.Б.Горностай, О.Л.Мірус // Вісник ЛДУ БЖД. – 2010. - № 4. – С.100-105.
2. Зоріна М. О. До проблеми визначення актуальності й особливостей формування культури безпеки життєдіяльності / М. О. Зоріна // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. Вип. 8. – 2010. – С. 149-153.
3. Сагайдак І. С. До питання про вивчення безпекознавчих дисциплін у ВНЗ країни / І. С. Сагайдак, Н. Л. Авраменко, Н. Г. Лутак // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. - 2016. - Вип. 135. - С. 217-220.

ДІЯ МІКРОКЛІМАТУ ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ НА ЛЮДИНУ

Лапенко Т.Г.,

к.т.н., доцент, завідувач кафедри безпека життєдіяльності

Колінько А.А.

здобувач вищої освіти СВО «Бакалавр»

інженерно-технологічний факультет

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава

Мікроклімат виробничих приміщень - це метеорологічні умови внутрішнього середовища приміщень, які визначаються діючими на організм людини поєднаннями температури, вологості, швидкості руху повітря і теплового випромінювання; комплекс фізичних чинників, що чинять вплив на теплообмін людини з довкіллям, на тепловий стан людини і що визначають самопочуття, працездатність, здоров'я і продуктивність праці. Показники мікроклімату: температура повітря і його відносна вологість, швидкість його руху, потужність теплового випромінювання.

Нейтральний мікроклімат при дії на людину протягом робочої зміни забезпечує тепловий баланс організму. Мікроклімат, що охолоджує, -